

FERENCZI ENIKŐ

NŐI KÖVETŐK¹

„Ezek után az Úr szolgálatba állított másokat is, hetvenkét tanítványt, és elküldte őket maga előtt kettesével minden városba és helységbe, ahova menni készült.

Így szólt hozzájuk: »Az aratnivaló sok, de a munkás kevés, kérjétek tehát az aratás Urát, hogy küldjön munkásokat az aratásába.« (Lk 10,1–2)

Kedves Testvéreim!

Igen, jól hallottuk: Jézus hetvenkét tanítványt küld ki.

Induljunk ki abból, miért beszél Lukács hetvenkettőről, és kik is tartoznak Jézus tanítványai közé. Hiszen, amikor tanítványairól beszélünk, nekünk elsősorban a tizenkettő jut eszünkbe.

És ma, amikor a nőket arra biztatjuk, hogy elképzelésüket megvalósítsák, összefogjanak és megalakítsák nőszövetségüket, érdemes egy kis időt eltölteni azzal a gondolattal is, hogy vajon voltak-e Jézusnak női követői?

Más evangéliumban is találunk elvéve pozitív értékelést az asszonyokról (Márk, János) de egyik sem közelíti meg Lukácsot, aki nagy szerkesztői gonddal igyekezett úgy bemutatni Jézust, mint aki megkülönböztetett figyelemmel fordult tanításával az asszonyok fele.

Aki ismeri Lukács evangéliumát, tudja, hogy az elején ott találjuk a két születési történetet: Jánosét és Jézusét, amelyeknek főszereplői nők: Erzsébet és Mária. Jézus neve mindössze háromszor fordul elő ebben a két fejezetben. De hasonló a helyzet Józseffel is, aki csak elvéve bukkan fel – elientétben Máté születési történetével, ahol Józsefnek domináns szerepe van. Zakariás pedig megnémul, mert nem hisz az angyalnak. *Ellentéte* az asszonyoknak, akik *hittek*. Itt az asszonyok Isten készséges szolgálói, akik boldogan vállalják az Isten által nekik szánt feladatot. Az apostolokhoz hasonlítanak, akikről az Apostolok Cselekedetei is beszél. Lukács szerint azok számítanak keresztényeknek, akik Jézussal való kapcsolatuk által részesültek a Szentlélekben: ekként például Erzsébet és Mária.

Lukács evangéliumának egy másik jellegzetessége, hogy egy-egy történetben párosan mutatja be a főszereplőket: egy férfit és egy nőt. Ilyen például Simeon

¹ Elhangzott 2006. május 14-én, a budapesti Bartók Béla Unitárius Egyházközség istentiszteletén (a nőszövetség alakuló közgyűlésén)

és Anna. De ehhez hasonló, további példákat találunk az evangéliumban és az Apostolok Cselekedeteiben is.

A legtöbb, nőkről szóló történet Lukács saját anyagából származik, míg a férfiakról szóló a Q-forrásból vagy a Márk-evangéliumból.

Lukács szemléletét legvilágosabban Mária és Márta története (saját anyag) fejezi ki. Márta háztartási munkával foglalkozik, és haragszik, amiért Mária Jézus beszédét hallgatja, és nem segít neki. Ezt szóvá is teszi. Jézus válasza pedig: „Mária a jobbik részt választotta, amelyet nem vehetnek el tőle.”

Lukács szerint a keresztény asszonyok nem szolgálók, akiket háttérben kell tartani, hanem Jézus tanítványai.

De térjünk vissza kérdésünkhöz: miért beszél a textus hetvenkét tanítványról?

Ha szemügyre vesszük a Lukács-evangélium tanítványokról szóló anyagát, észrevesszük, hogy az evangélista különbséget tesz a „tizenkettő” és „más tanítványok” között. Jóllehet a „tizenkettőnek” sajátos helye van, senki sem vitatja, hogy *nemcsak ők* Jézus tanítványai. Hogy ezt világossá tegye, az evangélium vége felé Lukács ismételtén utal Jézust Galileától egészen Jeruzsálemig elkísérő asszonyokra. Utal rájuk a keresztfeszítéskor, a keresztfeszítés után – megnézték a sírboltot, látni akarják, hogyan helyezték el Jézus testét. És jelen vannak a sírnál, s az angyalok szavait hallván visszaemlékeznek tanítására, és mondják is az (ekkor már csak) „tizenegyek” – de azok nem hisznek nekik. Az asszonyok voltak, akik előbb hittek a feltámadásban!

Lukács tehát kezdettől fogva hangsúlyozza a nők szerepét Jézus missziójában. Amikor Jézus városról városra járt, hirdetve Isten országának eljövetelét, vele volt a tizenkettő és néhány asszony, de sok más asszony is, akik szolgáltak neki vagyonukból.

Feltehető ezek után a kérdés, hogyan viszonyul ma Egyházunk, hogyan viszonyulnak gyülekezeteink a nőkhöz? Mennyire támogatjuk, hogy jelen legyen minden szinten: lelkészként, vezetőként, hívekként, nőszövetségi tagokként.

Mert a tanítás örökérvényű: az aratnivaló ma is sok, és a munkás ma is kevés. Úgy gondolom, nincs helytelenebb, mint a nőt a férfival szembeállítani, és azt mérlegelni, hogy ki a jobb, vagy melyikük tudja legyőzni, felülmúlni a másikat. Kicsinyes gondolkodás ez! Isten egyformán (de nem egyformának) teremtette a férfit és nőt, és azt parancsolta, hogy töltsék be a földet, sokasodjanak és szaporodjanak. És emellett az a fontos, hogy mindenki megtalálja a maga hivatását e földi létben, szerepeit (hiszen mindenkinek több van) minél teljesebben betöltse, és lehető legbensőségebben megélje Istennel való kapcsolatát.

Ne feledjük, a legjobb tanítás a példamutató élet. Van, ami sokkal inkább belénk rögzül, mint a kimondott szó: a kimondatlan, ami magatartásunkból, viselkedésünkől sugárzik. Elsősorban a szüleinké és a környezetünké. Sokszor azt is eltanuljuk és képviseljük, ami ellen ifjúkorunkban olyannyira tiltakoztunk. És

később nagyon nehezen – vagy egyáltalán nem – vagyunk képesek változtatni rajtuk.

Azt mondják, az anya és apa egészséges viszonyulásából tanulják meg a gyerekek, hogyan kell nőnek és férfinak lenni, hogy kell „helyesen viselkedni”, és pesze azt is, hogyan kell megfelelően viszonyulni a másik nemhez.

Hogyan is viszonyulunk azokhoz a nőkhöz, asszonyokhoz, akik Istentől kapott tehetségeiket, táalentumaikat Egyházunkon belül, különböző szerepekben és különböző szinteken szeretnék kamatoztatni?

Nagyon szeretném, ha a válasz az egyértelmű „Isten hozott!” lenne.

Nemrégiben, miközben Rómában egy női szerzetesház falai között mások hivatásába betekintheztem, azon gondolkodtam, mennyire összetettek és különbözőek ezek a hivatások! Mint ahogy mi is azok vagyunk. És milyen csodálatos dolog úgy megélni a magunkét, hogy közben tiszteljük és értékeljük a másokét. Mert sok az aratnivaló, és nemcsak sok munkásra, de *különböző* munkákat végzőkre is szükség van! Embereként – nőkként és férfiaként – mindannyiunknak szükségünk van a biztatásra, a megerősítésre és dicséretre a jól elvégzett kötelező vagy önkéntes munkában.

Az Unitárius Nők Országos Szövetségének titkáráként évente lehetőségem adódik egy kis betekintésre a nőszövetségek életébe. Ezért meggyőződéssel és őszintén mondom: dicséretet érdemelnek a nők az egyházi életben való masszív, önzetlen, odaadó jelenlétükért és munkájukért.

Ezért a továbbiakban is segíteni, támogatni kell őket, *léte*t kell engedni munkájuknak és álmaiknak, sőt: ösztönözni őket a fantáziára, a szeretetre és igényességre.

Erre kérem a gyülekezet tagjait. A megalakulni vágyó nőszövetségnek pedig kitartást, merész álmokat kívánok, és munkájára Isten áldását kérem. Mert az áldásra nagy szükség van, hiszen nehéz *mindig* – Máriához hasonlóan – a „jobbik részt” választani. Ámen.

LŐRINCZI LAJOS

KIÁLTÓ SZÓ: EGYENGESSÉTEK AZ ÚR ÚTJÁT!

„[...] ahogyan meg van írva Ézsaiás próféta beszédeinek könyvében:
 »Kiáltó hangja szól a pusztában:
 Készítsétek el az Úr útját,
 tegyétek egyenessé ösvényeit...«”

(Lk 3,4)

Ma reggel kellemes élménnyel kezdődött a napom: ajtónkon kilépve gyönyörű szivárvány kötötte össze Fenes, a paplakkal szemközti erdő fölött a földet az éggel. A fáktól a magas ég felé ívelt meredeken, mégis szelíden, s a magasban eltűnt a felhők mögött. Lelkemben melegség támadt, mert az elmúlt hónapok büntető szárazsága, türelmetlen várakozása után úgy éreztem, az Úr üzent így, éppen mint Noénak sok ezer évvel ezelőtt, az özönvíz után: íme, új szövetséget kötök az én népemmel, ti megmaradtok az én utamon, én pedig vigyázok rátok.

A Lukács evangéliumából idézett vers ősi prófétai kijelentés. A szövetségesség miatt népével állandó perben álló Isten ezekkel a szavakkal fordult prófétáihoz: kiáltatok, szólítsatok, építsetek és rontsatok, plántáljatok és irtsatok, és készítsétek az utat a ti érkező Uratoknak, egyengessétek az ösvényeket, amelyek hozzám vezetnek!

E küzdelem állandó volt, mert akkor is könnyebb volt a görbe utakon járni, mint az egyenesen; törvényszegéssel, hatalmaskodással, hazugságokkal meggazdagodni, mint becsületesen, igazságosan és egyenesen élni. A népet mindig figyelmeztetni kellett, hogy könnyebben lehet érvényesülni becstelen utakon, de mivel ezek az utak Istentől távol esnek, végül nem üdvösséghez, hanem a veszedelembe és kárhozatba vezetnek.

Keresztelő János ennek az ősi prófétai küzdelemnek az újabb harcosa. A pusztaságban él, állatbőr ruhában, a mező és erdő nyújtotta eledellel, hogy megmutassa Isten gondoskodását minden teremtménye felett. A Jordán folyó mellett rendkívüli prófétai erővel hívja bűnbánatra az eltévelyedett embereket. „Térjete meg, mert elközelgett a mennyek országa! – mondja – Teremjete Istenhez méltó gyümölcsöket, mert a fejsze már a fák gyökereire vettetett!”

Elődeihez hasonlóan ő is útkészítő, ő mégis más. Mert bár ő is Istent szolgálja, mégis elsősorban Jézusnak készíti az utat. Bűnbánati keresztséggel kereszteli az embereket, válogatás nélkül, tisztítgatja lelkeiket, öntisztításra szólítja fel, hogy méltók és képesek legyenek a Jézus által hozandó evangélium befogadására. „Én csak utat készítek – mondja –. De éutánam jön egy férfiú, aki tüzzel és szentlélekkel fog titeket keresztelni.”